

De Zwarte Farao's

Soms kom je (onverwacht) weer meer over de geschiedenis van het boogschieten te weten. Bij een bezoek, zo'n zes jaar geleden, aan de tentoonstelling "De Zwarte Farao's" in de Nieuwe Kerk te Amsterdam bijvoorbeeld. Prachtige Egyptische kunstvoorwerpen waren daar te bezichtigen. Rondlopend en kijkend naar al dat moois sta je dan plotseling voor een beeld dat extra aandacht vraagt. Een Nubische koning met een duimring die, door boogschutters van verschillende volkeren, gebruikt werd bij het boogschieten. Van dat moment let je op of er nog meer op het gebied van pijl en boog te zien is. De tentoonstelling had er een dimensie bij gekregen. Er was zeker nog veel moois te zien maar het boogschieten bleef bij enkele kleine aanwijzingen. Meer vond ik in het winkeltje van de Nieuwe Kerk in de vorm van wat kaarten en de catalogus van de tentoonstelling. Het vervolg van dit artikel is dan ook grotendeels uit de gekochte informatie afkomstig.

De geschiedenis

Ruim tweeënhalve duizend jaar geleden werd Egypte geregeerd door zwarte farao's. Zij waren afkomstig uit het koninkrijk Koesj, in het noordelijk deel van Soedan. Koesj was de Oudegyptische naam voor Nubië. Het Oudegyptische woord voor goud was 'nub'; Nubië betekende waarschijnlijk niets anders dan

Tempelreliëf met boogschutters. ca. 1480 v. Chr

'Goudland'. Tientallen jaren heersten deze koningen over een immens gebied, dat zich uitstreckte van de bovenloop van de Nijl tot aan de Middellandse Zee. Zij zijn de geschiedenis ingegaan als de 25ste (Koesjitische) dynastie.

te vinden zijn op vaak fraai gebeeldhouwde afbeeldingen waren meestal Nubiërs.

Dit artikel bevat fragmenten uit: Catalogus 'De Zwarte farao's - De tentoonstelling (De Nieuwe Kerk, Amsterdam, 1997).

Tekst: Hans Veldhuis

Uitmuntende boogschutters

Deze Koesjitische farao's waren diep religieus en hadden grote eerbied voor oude tradities. Het eens zo bloeiende religieuze en culturele leven dat in Egypte in verval was geraakt, kreeg onder hen een ontzagwekkende nieuwe impuls. Zij restaureerden oude tempels en bouwden talrijke nieuwe. Ook werden religieuze ceremonieën in ere hersteld.

Nadat deze koningen in de zevende eeuw voor Christus uit Egypte naar zuidelijk Nubië waren teruggedreven, bleven zij daar duizend jaar lang, als waren zij farao's, doorregeren. De grafmonumenten die zij voor zichzelf bouwden waren piramides, in aantal meer dan in heel Egypte samen.

Een zeer bijzondere eigenschap van deze Nubiërs was, dat het uitmuntende boogschutters waren. Vooral als huurlingen in het Egyptische leger werden zij door de vijand gevreesd. De boogschutters die

Een Meroïtische koning ca. 200 v. Chr

Stèle met de oudst bekende afbeelding van een Nubische koning ca. 1750 - 1550 v. Chr